

DIACZEGO WARTO WYBRAĆ TUTORING (PSW-OT)?

Czym jest tutoring?

Tutoring jest metodą, niektórzy powiedzą stylem pracy nauczyciela (tutora) zazwyczaj z jednym studentem (podopiecznym, tutee). Opiera się zatem na ich indywidualnej relacji, która budowana jest najczęściej przez okres jednego semestru podczas kilku spotkań (tutoriali). Tutoring wykracza poza znane formuły wykładu, ćwiczeń, konwersatoriów czy laboratoriów. W pewnym sensie najbliższe mu do seminariów dyplomowych (w których promotor indywidualnie zajmuje się swoimi seminarzystami), różni się od nich jednak specyficznym wachlarzem narzędzi.

Warto zaznaczyć, że sama metoda tutoring, kojarzona przede wszystkim z relacją mistrz-uczeń, ma długą tradycję osadzoną w doświadczeniach tzw. systemu tutorialnego na uniwersytetach w Oksford i Cambridge. W uczelniach tych pierwotnie tutorzy byli opiekunami studentów, dbającymi o organizację ich życia na studiach i realizację założonych celów. Z czasem tutorami stali się nauczyciele akademicki, tworząc swoją własną propozycję kształcenia. Polegała ona na wspieraniu samodzielnej pracy studenta, a także weryfikowaniu jej efektów. Tutor podczas tutorialu, realizowanego z określanego przedmiotu, wskazywał swojemu podopiecznemu odpowiedni zestaw lektur i zlecał przygotowanie eseju, opracowanie problemu, bądź rozwiązanie zadania. Student – mając określony czas – wykonywał zleconą mu pracę, po czym, podczas kolejnego tutorialu, przedstawiał ją tutorowi. Zrealizowana przez studenta praca stawała się fundamentem do dyskusji, prezentacji własnego stanowiska i szukania dalszych przestrzeni do poznania. Tym sposobem system tutorialny uczył studentów: samodzielnego, krytycznego myślenia, poszukiwania źródeł, tworzenia esejów, prezentacji swoich poglądów, dyscypliny i wytrwałości, obcowania z mistrzem, uczestniczenia w kulturze akademickiej, życiu społecznym itd.

Jaki może być tutoring?

Doświadczenia wykorzystania tutoring w różnych środowiskach pokazują, że jest on niezwykle elastyczną metodą. Czynnikiem, który ją różnicuje staje się przedmiot pracy tutora i podopiecznego. Z perspektywy Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie mogą to być dwa, niezbyt od siebie odległe przedmioty: osobisty rozwój studenta (1.), a także jego wykształcenie (2.). Pierwsza opcja stwarza podstawy do wykorzystania **tutoringu rozwojowego**, druga – **akademickiego/naukowego**.

Warto podkreślić, że celem stosowania obu tych form jest poznanie podopiecznego, odkrycie jego mocnych stron, postawienie celów i ich realizacja, monitorowanie, ostateczna ewaluacja oraz wspólne świętowanie. Działania te nie są jednak narzucane przez tutora, ale stają się wynikiem wzajemnej współpracy, dążącej do samodzielności studenta, która opierać się ma na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Stąd też PSW-OT nie jest przedmiotem narzucanym, obligatoryjnym, a rodzi się z wolności obu stron, ich chęci zaangażowania się, doświadczenia nowych aktywności, unikatowych relacji. Tutoring wymaga elastyczności i czasu, wiary, że inwestycja w relację nauczyciela/mistrza/bardziej dojrzałego i doświadczonego człowieka z podopiecznym/studentem/osobą nierzadko nadal poszukującą własnej drogi zawodowej, przyniesie owoce.

Podczas spotkania z tutorem, umożliwiającego pierwsze wzajemne poznanie się na PSW-OT, będzie możliwość odpowiedzi na pytania „Jaką drogą zamierzamy iść dalej?“, „Co Ci – studento, studentko

DIACZEGO WARTO WYBRAĆ TUTORING (PSW-OT)?

jest potrzebne teraz?”. **Tutoring rozwojowy** będzie koncentrował się na okresie studiów, w jakim jest podopieczny-student, na jego doświadczeniach zawodowych, rozwoju osobistym, wykorzystaniu jego potencjału w rzeczywistości akademickiej. Tutor ma tutaj towarzyszyć, on nie radzi, nie krytykuje, ma pomóc w znalezieniu zasobów, odkryciu sensu i drogi. Kluczem jest przyjęta przez tutora postawa dialogu, wyrażająca się m.in. w otwartych pytaniach i ciszy. Z tej perspektywy wybór **tutoringu akademickiego** nakreśli od razu cel wspólnej pracy, który tkwi w nazwie PSW-OT. Jednakże realizacja tego celu będzie wymagała podróży zarówno studenta jak i tutora do interdyscyplinarnych łądów. Taka podróż może pozwolić rozwinąć własną ciekawość, osobiste pasje, zainspirować się nieodkrytym, spojrzeć na świat z innej perspektywy. Ta formuła tutoringu – może pozwolić na stopniowe przyswojenie przez studenta metody studiowania rozwijającej w nim: krytyczne myślenie, samodzielne poszukiwanie prawdy, sztukę wypowiedzi pisemnej i ustnej, a także uwrażliwić na wartość pracy intelektualnej, która w niedługim czasie może zaowocować efektywniejszą nauką innych przedmiotów i świetnie napisaną pracą dyplomową.

Jak można wybrać tutora? Czym się kierować?

W określonych momentach roku akademickiego studenci mogą zapisywać się na przedmioty swobodnego wyboru w systemie USOSweb. Spośród wielu dostępnych opcji będą mogli skorzystać z PSW-OT – przedmiotu swobodnego wyboru realizowanego metodą tutoringu. Przedmiot ten prowadzić będzie 26 nauczycieli akademickich reprezentujących wszystkie wydziały Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. J. Długosza w Częstochowie. Każdy z tutorów zgłosił własną propozycję PSW-OT, który jest dla niego przedmiotem mistrzowskim, stanowiącym punkt wyjścia dla wspólnej drogi, poszukiwania wspólnych przestrzeni. Tutor zaprasza do swego świata, pokazywać jego zasoby, robiąc to w sposób dostępny dla studenta (tutoring akademicki). Może także, bez względu na zakładaną treść przedmiotu, skoncentrować się na rozwoju podopiecznego, jego zasobach, planach i aktualnej sytuacji „tu i teraz” na uczelni, wzmacniając jego potencjał, poczucie sprawczości, wizję własnej drogi zawodowej (tutoring rozwojowy). Wybór drogi akademickiej bądź rozwojowej zależy od studenta.

Czym zatem można kierować się przy wyborze tutora?

1. **Sylwetką tutora**, która pokazuje z kim student będzie współpracować. Sylwetka daje światło – już na starcie – sugerujące wspólne przestrzenie do rozmowy, podobieństwa, inspiracje, przez co, być może obco brzmiąca czasem nazwa przedmiotu, nie będzie mieć większego znaczenia.
2. **Nazwą proponowanego przedmiotu**, która może zaintrygować i rozbudzić posiadane pasje, wzbogacić zdobywaną już wiedzę, np. interesując się przecież profilaktyką uzależnień warto sięgnąć po zajęcia z toksykologii.
3. **Znajomością tutora**. Ponieważ PSW-OT nie jest PSW kierunkowym, nie ma ograniczeń w tym, aby student mógł wybrać tutora, z którym już miał kontakt na własnych studiach.
4. **Terminem realizowanych tutoriali**.

DIACZEGO WARTO WYBRAĆ TUTORING (PSW-OT)?

Co mnie czeka na PSW-OT?

Realizowanie tutoriali w ramach PSW-OT oznacza przede wszystkim indywidualny kontakt studenta z tutorem (przy wyborze tutoringu akademickiego możliwa jest praca z dwoma studentami jednocześnie). W trakcie trwania semestru, w zależności od liczby studentów zapisanych na dane PSW-OT, każdego z nich czeka kilka spotkań z tutorem. Ich liczba oraz terminy zostaną ustalone po **pierwszym spotkaniu tutorskim**, które odbywać się będzie w ustalonych już datach. W zależności od wyboru ścieżki rozwojowej bądź akademickiej, student będzie miał do wykonania szereg zadań ustalonych wspólnie z tutorem, przy czym PSW-OT jest przedmiotem na **zaliczenie**.

Co może dać uczestniczenie w tutoringu?

Tutoring jest doświadczeniem, które ubogaca wszystkie uczestniczące w nim osoby. Dla studenta może stać się niebywałą okazją do sięgnięcia po „coś więcej”, zweryfikowania dotychczasowych działań, może być źródłem inspiracji, nabywania umiejętności pracy „jeden na jeden”. Kontakt z doświadczonym nauczycielem akademickim, mistrzem w swojej dziedzinie, może wzmocnić poczucie własnej wartości, poczucie własnej siły, samodzielności, może zainspirować do poszukiwań, ułatwić nawiązywanie relacji. Daje możliwość pracy nad umiejętnościami wypowiedzania się (słownego i pisemnego), prezentowania własnych poglądów, zbierania danych itd. Dla nauczyciela akademickiego może stać się z kolei wspaniałym odświeżeniem dotychczasowej praktyki dydaktycznej, być źródłem inspiracji dla własnej działalności naukowej, swoistym powrotem do korzeni. Dla każdej ze stron tutoring może okazać się źródłem doświadczania sukcesu.

Opracowała:
Dr Adrianna Sarnat-Ciastko
Pełnomocnik Rektora ds. Tutoringu